

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3380/21
23.6.2021. године
Београд

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Весне Станковић, председника већа и судија Сање Агатоновић и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ... - ..., ..., чији је пуномоћник Немања Говедарица, адвокат из Београда, поштански фах П.П.9 11108 Београд 12, против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П 9841/19 од 18.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 23.6.2021. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног у Београду П 9841/19 од 18.11.2020. године у првом и трећем ставу изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног у Београду П 9841/19 од 18.11.2020. године, првим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе за претрпљене душевне болове због повреде угледа, части, слободе и права личности исплати износ од 295.000,00 динара са законском затезном каматом почев од дана пресуђења 18.11.2020. године, па до исплате. Другим ставом изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђеног за износ од још 295.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Трећим ставом изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 64.400,00 динара.

Благовремено изјављеном жалбом тужена је првостепену пресуду побијала из свих разлога прописаних чланом 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11...18/20) у првом и трећем ставу изреке. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражила.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да жалба тужене није основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које Апелациони суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија, како произлази из садржине жалбе и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Вишег суда у Београду КПП 381/17 од 9.11.2017. године, тужиоцу је сходно одредби члана 211 став 1 тачка 3 ЗКП одређен притвор у трајању до 7.12.2017. године, а исти се рачуна од 7.11.2017 године, када је лишен слободе. Притвор је био одређен због постојања особитих околности које указују да ће окривљени у кратком временском периоду поновити кривично дело и тиме отежати вођење кривичног поступка. Решењем Вишег суда у Београду КПП 381/17 од 7.12.2017. године тужиоцу је продужен притвор из истих разлога. Решењем Вишег суда у Београду К - 8/18 – Кв - 48/18 од 2.4.2018. године потврђена је оптужница Вишег јавног тужилаштва у Београду Кто – 2/18 од 4.1.2018. године, којом је тужиоцу стављено на терет извршење кривичног дела неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога из члана 246 став 1 у вези са чланом 33 КЗ. Решењем Вишег суда у Београду К - 8/18, Кв – 47/18 од 5.1.2018. године укинута је притвор према тужиоцу одређен решењем судије за претходни поступак и одлучено је да се окривљени одмах пусти на слободу, а решењем Вишег суда у Београду К -8/18, Кв -1775/18 од 12.6.2018. године обустављен је кривични поступак према тужиоцу, јер нема места оптужби због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246 став 1 КЗ у вези са чланом 33 КЗ по оптужници Вишег јавног тужилаштва у Београду Кто – 2/18 од 4.1.2018. године. Решењем Апелационог суда у Београду Кжа 983/18 од 29.6.2018. године укинута је решење Вишег суда у Београду К -8/18, Кв -1775/18 од 12.6.2018. године и у поновном поступку решењем Вишег суда у Београду К – 8/18 Кв – 2454/18 од 20.7.2018. године обустављен је кривични поступак према тужиоцу, а решењем Апелационог суда у Београду Кж2 1328/18 од 17.9.2018. године одбијена је као неоснована жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва изјављена против решења Вишег суда у Београду К – 8/18 Кв – 2454/18 од 20.7.2018. године. Тужилац је у притвору провео укупно 59 дана, а према изводу МУП-а казнене евиденције Правосудног информационог система од 18.11.2020. године пресудама Трећег основног суда у Београду СПК – 234/19 од 20.8.2019. године, К – 798/17 од 9.5.2018. године, К – 798/17 од 9.5.2018. године, СПК – 41/19 од 13.5.2019. године, К -7498/17 од 9.5.2018. године, као и пресудом Вишег суда у Београду К – 593/18 од 25.3.2019. године тужилац је осуђиван на казне затвора и новчане казне, због извршених кривичних дела из члана 246 став 1 и 1а, члана 289 став 1 и члана 348 став 1 Кривичног законита. Тужилац се пре подношења тужбе обраћао Министарству правде Републике Србије захтевом за постизање споразума ради накнаде штете због неоснованог лишења слободе, али до споразума није дошло. Према исказу тужиоца, саслушаног у својству парничне странке, исти је лишен слободе од стране припадника

полиције - УКП четвртог одељења, који су га наоружани пресрели на пумпи, док је сипао гориво. У моменту хапшења био је уплашен, јер није знао чему се ради и одведен је у кућу свог пријатеља у којој је пронађена већа количина дроге са којом су хтели да га доведу у везу, због чега је испитиван у полицији и након 48 сати из Централне станице одведен је у суд, када му је одређен притвор, а након тога одведен је у Централни затвор. У време лишења слободе тужилац је имао 23 године и био је у ванбрачној заједници, бавио се угоститељством и бринуо је о баки и болесном оцу. Услови боравка у притвору су били лоши, био је смештен у блоку без прозора и у соби са још 10 затвореника, хигијенски услови су били лоши, добио је јак стомачни вирус, а преглед лекара му је био одобрен по молби тек након три недеље. У притвору је провео укупно 59 дана (од 7.11.2017. године до 5.1.2018. године). По изласка из притвора све се променило у његовом животу, било му је тешко да пронађе нови посао, окончана је његова ванбрачна заједница, а боравак у притвору утицао је и на његову породицу.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, у складу са одредбом чланова 583 и 584 ЗКП и члана 154 став 1 Закона о облигационим односима оценио да је тужилац претрпео душевне болове узроковане неоснованим лишењем слободе пошто је обустављен кривични поступак против тужиоцу, па нема места оптужби за кривично дело неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога из члана 246 став 1 КЗ у вези са чланом 33 КЗ, а у конкретном случају тужилац није својим недозвољеним поступцима допринео притварању.

Висину накнаде нематеријалне штете првостепени суд је одмерио применом критеријума из члана 200 Закона о облигационим односима у вези са чланом 232 Закона о парничном поступку, налазећи да дужина трајања неоснованог лишења слободе, тежина и врста кривичног дела које је тужиоцу стављено на терет и осећај проживљеног у притвору оправдава досуђивање накнаде, имајући у виду околности конкретног случаја – да тужилац у време лишења слободе није био осуђиван, лоше услове током боравка у притвору, утицај лишења слободе на његов породични и пословни живот, па је закључио да тужиоцу припада накнада нематеријалне штете за претрпљене душевне болове у износу од 295.000,00 динара, да исти одговара значају заштићеног добра и циљу коме служи накнада, те је делимично усвоји тужбени захтев, док је у делу преко досуђеног за износ од још 295.000,00 динара са припадајућом законском затезном каматом, као превисоко постављен, одбио као неоснован тужбени захтев. На досуђени износ тужиоцу је сходно члану 277 Закона о облигационим односима досуђена законска затезна камата почев од дана пресуђења, када је утврђена висина правичне новчане накнаде нематеријалне штете, па до исплате.

По налажењу Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге, које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Неосновано се жалбом тужене указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање да је првостепени суд приликом одмеравања висине накнаде нематеријалне штете узео у обзир чињенице за које тужилац није доставио релевантне материјалне доказе.

Првостепени суд је правилном оценом изведених доказа утврдио да је тужена сходно одредби члана 584 став 1 тачка 1 ЗКП у обавези да тужиоцу накнади штету због неоснованог лишења слободе од 59 дана у периоду од 7.11.2017. године до 5.1.2018. године, имајући у виду да је кривични поступак против тужиоца обустављен и да није скривио лишење слободе. Право на накнаду штете због неоснованог лишења слободе зависи од коначног исхода кривичног поступка, а према решењу од 20.7.2018. године кривични поступак у односу на тужиоца је обустављен, јер нема места оптужби због кривичног дела неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога из члана 246 став 1 у вези са чланом 33 КЗ. Првостепени суд је правилно саслушањем тужиоца у својству парничне странке утврдио све релевантне околности од значаја за утврђивања висине накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде части и угледа, слободе и права личности пошто се битне чињенице у погледу јачине и дужине трајања душевних болова могу утврдити само доказним средством – саслушањем странака, на начин како је то прописано одредбом члана 276-282 Закона о парничном поступку, а према утврђеном чињеничном стању, из исказа тужиоца произлази да је трпео такве душевне патње које оправдавају досуђивање новчане накнаде нематеријалне штете као вида новчане сатисфакције.

Неосновано се жалбом указује на погрешну примену материјалног права - да је тужиоцу досуђена накнада нематеријалне штете превисоко одмерена, противно критеријумима и мерилима из члана 200 Закона о облигационим односима.

Душевни болови због неоснованог лишења слободе представљају јединствени вид штете који обухвата све штетне последице везане за личност оштећеног, проистекле из акта неоснованог лишења слободе (повреда части, угледа и достојанства, као и повреда слободе и права личности), а правична новчана накнада која се у складу са одредбом члана 200 Закона о облигационим односима досуђује за овај вид штете представља сатисфакцију којом се ублажавају поремећаји у душевној - психичкој сфери тужиоца - оштећеног и омогућава истом да за себе оствари неку пријатност. Новчана сума која се у том циљу досуђује није еквивалент ни мера тужиочевог трпљења током боравка у притвору, а затим и у редовним животним условима, већ својим значајем и дејством, а само делимично досуђеним износом, ублажава поремећену психичку равнотежу. Новчана свота која се одмерава и досуђује у циљу обештећења зависи од више фактора и свих околности конкретног случаја, од којих су значајни време боравка у притвору, услови боравка, хуманост притворских услова и остале околности после изласка на слободу - однос средине према тужиоцу после неоснованог лишења слободе, тежина и природа кривичног дела које је истом стављено на терет, као и све друге околности од утицаја на природу, тежину и трајање психичких болова. На висину накнаде за овај вид нематеријалне штете утичу и друге околности - опште интересовање јавности о суђењу, коришћење средстава рехабилитације, животно доба лица неосновано лишеног слободе, његово породично стање, занимање, ранији непорочни живот и неосуђиваност, ограничења у вези са могућностима напредовања у служби, положај у друштвеној и радној средини.

Новчана свота која се досуђује на име накнаде нематеријалне штете, односно њена висина утврђује се сходно члану 232 Закона о парничном поступку, али слободна

оцена суда у одлучивању приликом утврђивања висине новчане накнаде није неограничена, већ се суд мора руководити основаним принципима код одмеравања накнаде штете, при чему посебно мора имати у виду да се накнадом не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, полазећи од критеријума који утичу на висину накнаде (члан 200 ЗОО), као и од начела правичности, примерености и солидарности. Суд мора одмерити накнаду у износу чија куповна моћ може обезбедити оштећеном одређена задовољства ради успостављања психичке равнотеже. По својој природи накнада нематеријалне штете нема казни карактер, већ моралну сатисфакцију, па се приликом одмеравања мора имати у виду и циљ коме служи та накнада, као и њена друштвена сврха и опште друштвене прилике.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у притвору неосновано провео 59 дана, у лошим затворским условима, а притварање је довело до погоршања његових личних и породичних прилика, па је првостепени суд правилно узео у обзир све околности конкретног случаја од значаја за одмеравање правичне новчане накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове и приликом одмеравања висине накнаде и вредновања појединих критеријума, правилном применом одредбе члана 200 Закона о облигационим односима тужиоцу досудио адекватну накнаду у износу од 295.000,00 динара, која ће тужиоцу пружити одговарајуће задовољење за штетне последице проистекле из неоснованог лишења слободе.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су исти без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

Потврђено је и решење о трошковима присутка садржано у ставу трећем изреке побијене пресуде, применом члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, јер је одлука донета правилном применом одредаба чланова 153, 154 и 163 Закона о парничном поступку, с обзиром на исход спора и постигнут успех странака – тужилац је успео са износом од 295.000,00 динара, а висина трошкова обрачуната је правилном применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксене тарифе из Закона о судским таксама, важећих на дан пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у првом ставу изреке ове пресуде.

Како тужена није успела са жалбом, то је у складу са чланом 165 став 1 Закона о парничном поступку у вези са чланом 153 став 1 истог закона одбијен као неоснован њен захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка одлуком садржаном у другом ставу изреке.

Председник већа-судија
Весна Станковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић